

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/39/2016
Identifikačné číslo spisu:	6015201063
Dátum vydania rozhodnutia:	17.10.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:6015201063.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci navrhovateľky: Z. U., nar. XX. J. XXXX, bytom A. X. XXXX/X, XXX XX N., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 20Sd 237/2015-29 zo dňa 16. marca 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 20Sd 237/2015-29 zo dňa 16. marca 2016 p o t v r d z u j e.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania n e p r í z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 21. septembra 2015, ktorým odporkyňa podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok z 30.mája 2014.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na závery posudkov o zdravotnom postihnutí navrhovateľky, ktoré podali orgány na to určené zákonom, na základe ktorých sa preukázalo, že nie sú splnené predpoklady pre priznanie invalidity, pričom navrhovateľka nepredložila v konaní dôkazy, ktoré by spochybnil závery posudkových lekárov a správnosť napadnutého rozhodnutia.

Proti rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie, ktorým namietala, že jej chorobopis je považovaný za bezvýznamný napriek všetkej liečbe a všetkým zdravotným problémom uvádzaným v jej zdravotnej karte napríklad cervikobrachiálny bolestivý syndróm obojstranný, fobická úzkosť, stredne ťažká depresia, astma, stresová inkontinencia, reštrikčná ventilačná porucha, nie dobrá pohyblivosť hornej končatiny, ktoré jej nedovoľujú pracovať. Poukazovala na svoju zlú finančnú situáciu, ktorá jej nedovoľovala po hospitalizácii na psychiatrickom oddelení absolvovať kontrolné vyšetrenia. Jej zdravotný stav je zlý a nezmenený natoľko, aby mohla vykonávať zárobkovú činnosť v plnej miere.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedla, že dôvody uvedené v odvolaní nepovažuje za opodstatnené. Dokazovanie vo veciach sociálneho poistenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia na účely súdneho i správneho konania. Navrhovateľka neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov. Pokiaľ navrhovateľka žiadala v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporkyňa tu poukázala na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník povinný navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, sú vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Podľa odporkyne, navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Navrhovala preto rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 17. októbra 2017 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Podľa § 70 ods. 1 zákona poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 zákona je poistenec invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona), je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona).

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, konštatuje správnosť dôvodov na základe ktorých krajský súd rozhodol.

Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní neboli objektívne pochybnosti o skutkovom stave tak, ako ho zistil súd prvého stupňa a ako vyplýva z obsahu pripojeného administratívneho spisu, teda že odporkyňa potom, čom bolo jej pôvodné rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 22.8.2014 rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 20Sd/307/2014-11 z 22.4.2015 zrušené, napadnutým rozhodnutím opätovne rozhodla o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok z 30.5.2014. Podkladom pre toto rozhodnutie bol posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie pracovisko v Prešove zo dňa 18.augusta 2015, ktorý v súčinnosti s prísediacim lekárom z odboru psychiatria konštatoval, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u nej sú neurotické, stresové a somatoformné poruchy stredne ťažká forma zaradené do kapitoly V, položku 4, písmeno a/ s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 20% s navýšením o 10% za iné zdravotné postihnutie - krčnoramenný syndróm obojstranný bolestivá forma na celkovú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30%. Podľa posudku invalidita nevznikla.

Na základe navrhovateľkou podaného opravného prostriedku bol jej zdravotný stav opätovne posúdený druhostupňovým posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne ústredie pracovisko Košice dňa 4.decembra 2015, ktorý po vyšetrení navrhovateľky a zohľadnení predložených lekárskeho nálezov ustálil ako rozhodujúce zdravotné postihnutie duševné choroby a poruchy nálady - kapitola V, položka 4, písm. a/ s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 20 % a ako iné zdravotné postihnutie - cervikobrachiálny bolestivý syndróm obojstranný, stresová inkontinencia (pri zaťažení), reštrikčná ventilačná porucha ľahkého stupňa s navýšením miery poklesu o 10% a konštatoval, že navrhovateľka nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 citovaného zákona, pretože pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou s tým, že miera poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 30 %. Z posudku vyplýva, že podľa zdravotnej dokumentácie od roku 2009 navrhovateľka nebola psychiatricky vyšetrená ani liečená, preto bola prísediacou lekárkou z odboru psychiatrie doporučená hospitalizácia na psychiatrickom oddelení, ktorú absolvovala v 07/2015. Počas hospitalizácie posudzovaná preliečená pre epizódu stredne ťažkej depresie a úzkostnú poruchu. Na základe doteraz absolvovaných psychiatrických vyšetrení aj na základe objektívneho posúdenia posudzovanej dňa 18.8.2015 odbornou lekárkou z psychiatrie jednoznačne vyplýva, že u posudzovanej ide o ochorenie z okruhu neurotických porúch s občasným depresívnym ladením. Posudzovaná po prepustení z psychiatrického oddelenia v júli 2015 nebola doteraz na kontrolnom psychiatrickom vyšetrení, ako bolo doporučené pri prepustení z hospitalizácie, údajne lieky jej predpisuje obvodný lekár a nie je ani evidovaná a sledovaná na žiadnej psychiatrickej ambulancii. Posudzovaná je sledovaná a liečená aj na rôznych odborných ambulanciách pre polymorfné ťažkosti. Na neurologickej ambulancii je sledovaná a liečená pre chronické recidivujúce bolesti chrbta. Odborným reumatologickým vyšetrením bolo zápalové - systémové ochorenie u posudzovanej vylúčené. Gastroenterologickou ambulanciou, bolo jej opakovane doporučené operačné riešenie za účelom zlepšenia stavu, ale posudzovaná doteraz operáciu neabsolvovala. Pľúcnou ambulanciou je sledovaná pre prieduškovú astmu, ktorá je dobre kontrolovaná liekmi. V liečbe aj pre hypertenziu s normálnymi hodnotami TK pri liečbe, bez orgánových komplikácií. Všetky vyššie uvedené ochorenia sú posudkovo nevýznamné, liečbou sú dobre kompenzované nesplňajú posudkové kritériá invalidity.

Vychádzajúc z uvedeného neboli pochybnosti o aké dôkazné prostriedky odporkyňa oprela svoje rozhodnutie a odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporkyňa riadne

vyhodnotila dokazovanie, ktoré vyústilo v správne zistený skutkový stav, z ktorého odporkyňa vychádzala pri svojom rozhodovaní. Ani odvolací súd nezistil v rozsahu podaného odvolania také pochybenia napadnutého rozhodnutia odporkyne resp. konania, ktoré mu predchádzalo, ktoré by odôvodňovali jeho zrušenie, preto pokiaľ sa krajský súd stotožnil s jej právnym záverom, považoval tento jeho názor odvolací súd za správny.

Všetky navrhovateľkou v správnom konaní predložené lekárske správy (špecifikované v samotných posudkoch) boli zohľadnené posudkovými lekármi a podľa názoru odvolacieho súdu nepredstavujú dôkazy, ktoré by nasvedčovali existencii skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľky, ako bol v čase rozhodovania odporkyne ustálený (§ 250i OSP) alebo by inak prijatý záver spochybňovali. Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi nezávislých odborníkov, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov vo svojich záveroch. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá relevantný dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Nebol preto v tomto štádiu konania daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Zdravotný stav navrhovateľky bol v konaní posudzovaný dvoma rôznymi posudkovými lekármi za účasti prísediaceho lekára z odboru psychiatrie, ktorí dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlili závery, ku ktorým dospeli pokiaľ ide o rozhodujúce zdravotné postihnutie i percentuálnu mieru poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v aktuálnom čase. Odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti týchto záverov, nakoľko tieto posudky sú zrozumiteľné, logické a bez rozporov.

K námietkam navrhovateľky odvolací súd pripomína, že v súlade s právnym poriadkom, konkrétne so zákonom o sociálnom poistení, je na účely invalidity oprávnený posudzovať zdravotný stav posudkový lekár. V prejednávanom prípade je zrejmé, že posudkoví lekári posúdili zdravotný stav navrhovateľky na základe všetkých odborných nálezov, ktoré mali k dispozícii, a tieto riadne vyhodnotili a svoje závery náležite zdôvodnili, pričom v konaní sa nepreukázali skutočnosti (a navrhovateľka takéto ani nekonkretizovala) vyvolávajúce objektívne pochybnosti o ich odbornosti resp. predpojatosti v konkrétnej veci (v administratívnom konaní takéto námietka v zmysle § 181, § 182 ods. 1 zákona vznesená nebola), preto odvolací súd nezistil ani dôvod na prípadné ďalšie dokazovanie.

Navrhovateľka v odvolaní objektívne nespochybnila, že jej zdravotný stav v čase jeho posudzovania a vydania napadnutého rozhodnutia neodôvodňoval mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť umožňujúcu priznanie invalidity.

Pokiaľ by sa však jej zdravotný stav podstatne zhoršil resp. by došlo k inej zmene zdravotného stavu v dôsledku nových zdravotných postihnutí, môže opätovne požiadať o preskúmanie miery poklesu schopnosti, alebo o zmenu rozhodujúceho postihnutia a stanovenia novej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporkyne za vydané v súlade so zákonom a dôvodne odvolaniu navrhovateľky nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.